

Langstraat 13

Adres	Langstaat 13
Postcode	2242 KJ
Kadastraal nummer	H 2765

Inleiding

DUBBEL WOONWINKELHUIS, waarvan voor de vermoedelijk 16de, dan wel 17de eeuwse bouwmassa , in 1915 de voorgevel is vervangen in de traditie van de Overgangsarchitectuur. H.T. van de Salm gaf hiervoor de opdracht aan de plaatselijke aannemer/architect J.J. Remmerswaal. Bijzonder is dat toen de voorgevel iets naar achteren is geplaatst, waardoor de kelder gedeeltelijk onder de straat is komen te liggen. Uit de bouwtekeningen blijkt dat het in opzet een de onderkelderde opkamer via het voorhuis toegankelijk was, waarvan een gedeelte als gang was afgeschoten. Daarachter bevond zich een achterkamer een bedstede en schouw tegen de brandmuur. De ouderdom van het pand blijkt onder meer uit de toegepaste staafankers, de nog aanwezige kelder met plavuizen vloer en de twee vermoedelijk 18de-eeuwse kozijnen met toognagels in de rechter langsgewel.

De erachter gelegen bouwmassa is in opzet vermoedelijk 19de eeuwse. In 1958 vond in opdracht van Van der Salm een interne verbouwing plaats, waarbij de erker is toegevoegd. Bij de verbouwing van 1914 is de indeling van het woonwinkelpand enigszins gewijzigd, maar wel met behoud van onder meer de kelder, de brandmuur en scheiding tussen voor- en achterhuis.

Langstraat 13-15 is een voorbeeld van de oude historische bebouwing in het dorp, waarvan de bouwgeschiedenis veel ouder is, dan men op het eerste oog zou vermoeden. Het pand is gelegen aan het westelijk deel van de Langstraat en is een van de laatste vrij gave kleinschalige voorbeelden van de historische dorpsbebouwing met een winkelfunctie. Het maakt deel uit van een vrijwel aaneengesloten gevelwand met kleinschalige bebouwing, waar overwegende woonhuizen staan, deels met een winkel. Het pand sluit aan bij het historische verkavelingspatroon met stroken, dat haaks aansluit op de Langstraat. Kenmerkend daarbij is de aanwezigheid van zgn. sloppen aan weerszijden. Deze komen uit

op ruime achtererven, waar zich van oudsher moestuinen en zoals in dit geval tot voor kort een boomgaard met een enkele schuur stond.

Beschrijving

Twee in het verlengde van elkaar gelegen bouwmassa's , bestaande uit een begane grond met zolderverdieping, elke onder een mansardedak, waarvan de nokrichting haaks straat op de straat. De voorste bouwmassa is deels onderkelderd en wordt gedekt door een mansardedak; de daarachter gelegen bouwmassa, springt iets in ten opzichte van de voorste en wordt eveneens gedekt door een mansardedak. Daarbij heeft de tweede bouwmassa een iets lagere nokhoogte ten opzichte van de voorste. De daken worden gedekt door rode Tuile-du-Nord pannen. De dakkapellen zijn voor de beschermd van ondergeschikt belang.

De voorgevel is een gestileerde, geknikte halsgevel, opgetrokken uit grauwe baksteen in kruisverband met een zwarte gepleisterde plin. De gevel wordt afgesloten door een rollaag, waar gevellijst, is voorzien van een gemetselde sierband (spekband).

De vensters worden gedekt door strekken met gepleisterde aanzet- en sluitstenen.

De ramen zijn uitgevoerd als schuiframen, waar bij de met roedenverdeelde bovenlichten voorzien zijn van kathedraalglas.

Op de begane grond bevindt zich links een venster en rechts een winkelpui met een omlijsting met horizontale geleiding. De pui bestaat uit een entree links met rechts daarvan een etalageruit, waarbij de bovenlichten een vergelijkbare roedenverdeling hebben.

De overige gevels zijn restanten van de oorspronkelijk bouwmassa en voorzien van diverse staafankers. De rechter langs- en achtergevel zijn gepleisterd. De rechter zijgevel heeft een vernieuwde entreedeur met rechts daarvan twee dubbel openslaande ramen met bovenlicht. De kozijnen hebben toognagels. Rechts van de entree bevindt zich een hoog geplaatste tweelichts raam. De linker langsgevel is blind.

Van de achterliggende bouwmassa springt iets terug ten opzichte van de voorste bouwmassa De gevels zijn eveneens gepleisterd. De rechter langsgevel betaamt uit een vernieuwde deur met links twee hoog geplaatste kleine vensters. Rechts daarvan bevindt zich een erker met afgeschuinde hoeken. De linkers langsgevel is blind. De kopgevel heeft in het midden op de begane grond een dubbel openslaand raam met daarboven op de verdieping een dubbel openslaand raam.

Waardering

Het woon-winkelpand is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische, bouwhistorische en stedenbouwkundige waarde:

- door de bouwhistorie van het pand, die herkenbaar teruggaat tot de 16de, dan wel 17de eeuw;
- als gaaf voorbeeld van een woon-winkelpand met een voorgevel uit het begin van de 20ste eeuw in de stijl van de Overgangsarchitectuur;
- door de typologie van het woonwinkelpand, die past bij het historische karakter van het oude dorpscentrum, waar zich vanouds de 'neringen' concentreerden;
- door de kleinschalige hoofdvorm met de daarbijhorende opbouw, die kenmerkend is voor de dorpsbebouwing in het centrum;
- als typologisch goed en gaaf voorbeeld van een kleinschalig woonwinkelpand uit het begin van de 20ste eeuw;

- als onderdeel van een vrijwel aangesloten gevelwand langs de Langstraat, die aansluit op het verkavelingspatroon met de daarbij behorende sloppen naar de achtererven.